

“พิพิธภัณฑ์รัชกาลที่ 6”

เป็นพิพิธภัณฑ์ที่อยู่ในความดูแลของหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน ตั้งอยู่ ณ อาคารราชวัลลภ ซึ่งเป็นอาคารโบราณสถาน สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2466 เพื่อเป็นโรงทหารสำหรับกองพันที่ 1 กรมทหารบกราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 พระราชทานนามอาคาร และได้เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดอาคารอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 2467

โถงต้อนรับ ณ ห้องพระบารมีปกเกล้า ประดิษฐานพระบรมรูปรัชกาลที่ 6 ทรงเครื่องพระมหาพิชัยยุทธ

พระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราวุธ พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ 6 แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ เสด็จพระราชสมภพเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2423 ทรงเป็นพระราชโอรสพระองค์ที่ 29 ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จราชสมบัตินเมื่อวันที่ 23 ตุลาคม พ.ศ. 2453 เสด็จสวรรคตเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2468 พระชนมพรรษา 45 พรรษา เสด็จดำรงราชสมบัติรวม 15 ปี

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระอัจฉริยภาพและทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจ ในหลายสาขา ทั้งด้านการเมือง การปกครอง การทหาร การศึกษา การสาธารณสุข เศรษฐกิจ การต่างประเทศ ขนบธรรมเนียมประเพณี ด้านอักษรศาสตร์ พระราชนิพนธ์ทร้อยแก้วและร้อยกรองไว้นับพันเรื่อง ทรงได้รับการถวายพระราชสมัญญาเมื่อเสด็จสวรรคตแล้วว่า “สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า”

พระองค์ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ในราชวงศ์จักรีพระองค์แรกที่ไม่มียศประจำรัชกาล แต่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สถาปนาโรงเรียนมหาดเล็กหลวง หรือวิชาวุฒวิद्याลัยในปัจจุบัน ด้วยพระราชดำริว่า พระอารามนั้นมีมากแล้ว และการสร้างอารามในสมัยก่อนนั้นก็เพื่อบำรุงการศึกษาของเยาวชนของชาติ จึงพระราชดำริให้สร้างโรงเรียนขึ้นแทน

ใน พ.ศ. 2524 องค์การศึกษาวិทยาาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ได้ยกย่องพระเกียรติคุณของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ว่าทรงเป็นบุคคลสำคัญของโลก ผู้มีผลงานดีเด่นด้านวัฒนธรรม ในฐานะทรงเป็นนักปราชญ์ นักประพันธ์ กวี และนักแต่ง บทละครไว้เป็นจำนวนมาก

พระบรมรูป ณ ห้องทรงงาน ชั้น 3 อาคาราชาวัลลภ

พิพิธภัณฑร์ชาลภที่ 6 ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2509 โดย พลโท ยุทธ สมบูรณ์ เจ้ากรมการรักษาดินแดน ในขณะนั้น ได้ทำหนังสือขอพระราชทานสิ่งของเครื่องใช้ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว จากสำนักพระราชวัง เพื่อจัดตั้งเป็นพิพิธภัณฑร์

มีการปรับปรุงพิพิธภัณฑร์หลายครั้ง โดยครั้งที่สำคัญคือในช่วงปี พ.ศ. 2542-2543 สมัยที่ พลโท หาญ เพ็ไทย เป็นเจ้ากรมการรักษาดินแดน ต่อมาในปี พ.ศ. 2550 พลโท สมเกียรติ สุทธิไวยกิจ ผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการกำลังสำรอง ได้ดำริให้จัดทำโครงการปรับปรุงพิพิธภัณฑร์ชาลภที่ 6 เพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติและเฉลิมฉลองเนื่องในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ 80 พรรษา โดยเชิญเจ้าหน้าที่จากกรมศิลปากรมาเป็นผู้ออกแบบปรับปรุง ให้คำแนะนำ และกำกับดูแลการจัดแสดงให้เป็นพิพิธภัณฑร์แห่งการเรียนรู้ที่ถูกต้องตามหลักการ

รูปแบบการจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์ ร.6 ในช่วงปี พ.ศ. 2550 - 2561

พิพิธภัณฑ์รัชกาลที่ 6 ประกอบด้วยห้องจัดแสดง 2 ชั้น โดยชั้นที่ 2 ห้องพระบารมีปกเกล้า เป็นพื้นที่แห่งการเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ประดิษฐานพระบรมรูปเหมือนรัชกาลที่ 6 ทรงเครื่องพระมหาพิชัยยุทธ อันเป็นเครื่องทรงที่ถูกต้องตามตำรายุทธนาการโบราณราชประเพณี ส่วนจัดแสดงนี้ประกอบด้วยโถงต้อนรับ บรรเลงเพลงสรรเสริญเสื่อป่าเพื่อสักการะก่อนเข้าชมนิทรรศการ และใช้เป็นโถงในการประกอบพิธีสำคัญต่างๆ ด้วย

ภายในห้องใช้สื่อมัลติมีเดียในการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจที่สำคัญในรัชสมัย ทั้งด้านความมั่นคงและด้านสังคมวัฒนธรรม และมีพื้นที่จัดแสดงเครื่องใช้ส่วนพระองค์ประเภทพระแท่นสนาม พระเก้าอี้ ประกอบภาพการเสด็จฯ ทอดพระเนตรการซ้อมรบเสือป่า ณ ค่ายหลวงบ้านไร่ อ.โพธาราม จังหวัดราชบุรี เมื่อปี พ.ศ. 2462 และจอภาพให้ความรู้เรื่องกิจการเสือป่า ซึ่งเป็นรากฐานของกำลังสำรองในปัจจุบัน รวมถึงจัดแสดงหนังสือบทพระราชานิพนธ์ในพระองค์ สมุดบันทึกลายพระหัตถ์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ส่วนชั้นที่ 3 ห้องรามจิตติ เป็นห้องจัดแสดงเครื่องใช้ส่วนพระองค์ อาทิ ฉลองพระองค์เครื่องแบบทหาร ฉลองพระองค์ลำลอง พระมาลา ฉลองพระบาท และเครื่องหมายต่างๆ ซึ่งหน่วยบัญชาการรักษาดินแดนได้รับมอบจากสำนักพระราชวังตั้งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2509 จัดแสดงไว้ในตู้กระจกใส และตู้ลิ้นชักไม้ซึ่งสามารถเปิดออกมาชมได้ ที่ตู้จัดแสดงมีช่องระบายอากาศเล็กๆ เพื่อให้อากาศถ่ายเท มีตะแกรงกับฝุ่นกันแมลงและใช้สารดูดความชื้น เพื่อรักษาของใช้ส่วนพระองค์ให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์ที่สุด

ฉลองพระองค์ที่มีความหมายและมีความสำคัญมากชุดหนึ่ง คือ ฉลองพระองค์เครื่องแบบนายพลเอกพิเศษแห่งกองทัพบกอังกฤษ ซึ่งสมเด็จพระเจ้าจอร์จที่ 5 แห่งสหราชอาณาจักรได้พระราชทานเป็นที่ระลึกหลังจากที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พระราชทานเงินช่วยเหลือชาวอังกฤษที่ได้รับผลกระทบจากสงครามโลกครั้งที่ 1

จากพื้นที่จัดแสดงฉลองพระองค์ เดินลึกเข้าไปสู่ห้องทรงงาน เป็นที่ประดิษฐานพระบรมรูปเหมือนรัชกาลที่ 6 ทรงชุดเสื้อป่าราบหลวง ซึ่งจัดทำขึ้นใหม่ จำลองบรรยากาศห้องทรงงานของพระองค์ท่าน และเป็นพื้นที่เก็บรักษาธงยุวชนนายทหาร ทั้งที่เป็นธงประจำกอง ซึ่งมีสถานะเทียบเท่าธงชัยเฉลิมพลของหน่วยทหาร และธงยุวชนทหาร ประจำจังหวัด ซึ่งเป็นธงพระราชทาน โดยพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร รัชกาลที่ 8

มองออกไปนอกหน้าต่างห้องทรงงาน เป็นระเบียบกว้าง ซึ่งสามารถเดินออกไปชมความงดงามของพระบรมมหาราชวังได้อย่างใกล้ชิด เป็นจุดชมวิวิทัศน์ที่สำคัญที่สร้างความประทับใจให้ผู้มาเยือนได้ทุกคน

ด้านหน้าห้องรามจิตติมีรูปหล่อพระภิกษุพระยานรรัตนราชมานิต หรือที่เรียกขานกันว่า“เจ้าคุณนรฯ” ท่านเคยเป็นมหาเถรเจ้าใช้ใกล้ชิดเบื้องพระยุคลบาท ได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็น พระยานรรัตนราชมานิต (พระยาพานทอง) และได้รับแต่งตั้งเป็นองคมนตรี เมื่อพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จสวรรคต ท่านได้อุปสมบทถวายเป็นพระราชกุศล และครองสมณเพศจนมรณภาพ

“พิพิธภัณฑสถานรัชกาลที่ 6” หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน ตั้งอยู่ถนนเจริญกรุง ตรงข้ามวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม (วัดโพธิ์) เปิดให้เข้าชมทุกวันจันทร์ถึงวันศุกร์ เวลา 08.30 น. ถึง 16.00 น. หยุดวันเสาร์ อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ การเข้าชมไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด นักท่องเที่ยว ผู้สนใจสามารถติดต่อขอแลกบัตรกับเจ้าหน้าที่ทหารที่ป้อมยามหน้าประตูทางเข้าได้เลย หากต้องการเข้าชมเป็นหมู่คณะ หรือนำนักเรียนไปทัศนศึกษาควรติดต่อทางพิพิธภัณฑสถานล่วงหน้า เพื่อจัดเตรียมเจ้าหน้าที่นำชม ติดต่อสอบถามเพิ่มเติมได้ที่กองยุทธการและการข่าว หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน หมายเลขโทรศัพท์ 0-2221-4870